

अनुसूचित जमाती व इतर पारंपारिक वन निवासी
(वनहक्कांची मान्यता) अधिनियम, २००६ व नियम २००८
आणि सुधारित नियम, २०१२.

स्वयंसेवी संस्थांच्या सहाय्याने सामूहिक वनहक्क संवर्धन
व व्यवस्थापन आराखडे तयार करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: वहका-२०१८/प्र.क्र.१३/का-१४
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०००३२
दिनांक:- १७ फेब्रुवारी, २०१८

वाचा -

- १) अनुसूचित जमाती व इतर पारंपारिक वन निवासी (वन हक्कांची मान्यता) अधिनियम २००६ व नियम २००८ आणि सुधारित नियम २०१२.
- २) आदिवासी विकास विभाग शासन निर्णय, क्र. बैठक-२०१३/प्र.क्र.२७२/का-१४, दि. ५ मार्च, २०१४
- ३) आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय क्र. बैठक-२०१३/प्र.क्र.२७२/का-१४, दि. १२ जून, २०१५
- ४) आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय क्र. वहका-२०१४/प्र.क्र.६६/का-१४, दि. २४ जून, २०१५.
- ५) आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय क्र. वहका-२०१५/प्र.क्र.११०/का-१४, दि. ६ जानेवारी, २०१६
- ६) आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय क्र. वहका-२०१६/प्र.क्र.८२/का-१४, दि. १ ऑक्टोबर, २०१६
- ७) आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय क्र. केंद्रीय-२०१७/प्र.क्र.४५/का-१९, दि. १९ ऑगस्ट, २०१७.
- ८) आदिवासी विकास विभाग पत्र क्र. बैठक-२०१३/प्र.क्र.२७२/का-१४, दि. १३ ऑक्टोबर, २०१७

प्रस्तावना -

अनुसूचित जमाती व इतर पारंपारिक वन निवासी (वनहक्कांची मान्यता) अधिनियम, २००६ व नियम, २००८ आणि सुधारित नियम, २०१२ नुसार अनुसूचित जमाती व इतर पारंपारिक वन निवासी यांना कलम ३ (१) नुसार वैयक्तिक व सामूहिक वनहक्क किंवा दोहोंचे धारणाधिकार मिळण्याचे अधिकार प्राप्त झालेले आहेत. यामध्ये अनुसूचित जमाती किंवा इतर पारंपारिक वननिवासी यांना स्वतःच्या उपजीविकेकरिता शेती कसण्यासाठी वनजमिनी धारण करण्याचा व त्यामध्ये राहण्याचा हक्क; निस्तार सारखे हक्क; गावाच्या सीमांतर्गत किंवा सीमेबाहेर पारंपारिकरीत्या गोळा केले जाणारे गौण वनोत्पादन गोळा करणे, त्याचा वापर करणे किंवा त्याची विल्हेवाट लावणे यासाठी स्वामित्व हक्क; पाण्यामधील मत्स्य व अन्य उत्पादने, चराई करणे, पारंपारिक मोसमी साधनसंपत्ती मिळविण्यास हक्कदार असणे त्यासाठी सामूहिक वन हक्क ग्रामसभांना प्राप्त झाल्यामुळे त्यांना मिळालेल्या वन जमिनींचा निरंतर वापर करण्यासाठी पारंपारिकरीत्या संरक्षण व संवर्धन करण्यात आलेल्या कोणत्याही सामाजिक वनस्रोताचे संरक्षण, पुनर्निर्माण, संवर्धन, व्यवस्थापन करण्याचे हक्क इ. विविध वनहक्क प्राप्त झाले आहेत.

अनुसूचित जमातीचे वननिवासी व इतर पारंपारीक वननिवासी यांच्याफायद्यासाठी अशा सामूहिक वनसंपत्तीचे निरंतर व समसमान व्यवस्थापन करण्यासाठी ग्रामसभेचे बळकटीकरण करण्याकरिता तसेच वनावर उपजीविका अवलंबून असलेल्या ग्रामीण समाजाला निरंतर व शाश्वत उपजीविका साधन उपलब्ध करून देणे, वनांचे व नैसर्गिक साधनसंपत्तीचे संवर्धन, संरक्षण व पुनर्निर्माणकरीता परिणामकारक व कार्यक्षम व्यवस्थापन पद्धत अवलंबण्यासाठी संयुक्त राष्ट्र विकास कार्यक्रम- केंद्रीय जनजाती कार्य मंत्रालय (UNDP-MOTA) पथदर्शी प्रकल्पांतर्गत " खोज " संस्थेमार्फत राज्यातील नागपूर, गडचिरोली, अमरावती, गोंदिया व यवतमाळ या ५ जिल्ह्यातील ५० गावांचे संवर्धन व व्यवस्थापन आराखडे तयार करण्याची योजना हाती घेण्यात आली होती. अशा पथदर्शी प्रकल्पांतर्गत स्वयंसेवी संस्थामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या योजनांचा आढावा घेण्याकरीता स्थापन करण्यात आलेल्या राज्यस्तरीय सुकाणू समितीच्या नवव्या बैठकीमध्ये संदर्भ क्र. ८ अन्वये निश्चित झाल्यानुसार स्वयंसेवी

संस्थाच्या मदतीने राज्यातील १६४ गावांकरीता सामूहिक वनहक्क संवर्धन व व्यवस्थापन आराखडे तयार करण्याच्या योजनेस प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय-

अनुसूचित जमाती व इतर पारंपारिक वन निवासी (वनहक्कांची मान्यता) अधिनियम, २००६ व नियम, २००८ आणि सुधारित नियम, २०१२ मधील कलम ३ (१) अन्वये मंजूर सामूहिक वनहक्कांचे UNDP- MOTA पथदर्शी प्रकल्पाच्या धर्तीवर “परिशिष्ट अ” मध्ये दर्शविलेल्या (१) वृक्षमित्र, गडचिरोली-चंद्रपूर (२) सृष्टी संस्था, येरंडी, गडचिरोली (३) आम्ही आमच्या आरोग्यासाठी, गडचिरोली (४) पर्यावरण मित्र विरुर स्टेशन, चंद्रपूर या स्वयंसेवी संस्थेच्या सहाय्याने गडचिरोली व चंद्रपूर जिल्ह्यातील ७५ गावांचे संवर्धन व व्यवस्थापन आराखडे तयार करण्याकरीता तसेच “परिशिष्ट ब” मध्ये दर्शविलेल्या (१) सृजन संस्था, पालघर, (२) वन निकेतन, मुरबाड (३) विदर्भ निसर्ग संरक्षण संस्था, नागपूर, (४) लोकसमन्वय प्रतिष्ठान, नंदुरबार या स्वयंसेवी संस्थेच्या सहाय्याने पालघर, ठाणे, गडचिरोली, गोंदीया, यवतमाळ, नंदुरबार व जळगांव या जिल्ह्यांतील ८९ गावांचे संवर्धन व व्यवस्थापन आराखडे तयार करण्याच्या योजनेस उक्त स्वयंसेवी संस्थांनी त्यांच्याशी संबंधित असलेल्या गावांच्या ग्रामसभांचे ठराव शासनास सादर करण्याच्या अटीच्या अधिन राहून प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

२. सदर योजनेच्या अंमलबजावणीकरीता “परिशिष्ट क” मधील अंदाजपत्रकात दर्शविण्यात आलेल्या कामांकरीता परिशिष्ट-अ मध्ये नमूद केलेल्या एकूण ७५ गावांतील ग्रामसभांना त्यांच्या गावांचे संवर्धन व व्यवस्थापन आराखडे तयार करण्याकरिता एकूण रु. १,३३,४५,७९४ (रुपये एक कोटी तेहतीस लाख पंचेचाळीस हजार सातशे चौ-याण्णव फक्त) तसेच “परिशिष्ट ड” मधील अंदाजपत्रकात दर्शविण्यात आलेल्या कामांकरीता परिशिष्ट-ब मध्ये नमूद केलेल्या ८९ गावांचे संवर्धन व व्यवस्थापन आराखडे तयार करण्याकरिता (१) सृजन संस्था, पालघर, (२) वन निकेतन, मुरबाड (३) विदर्भ निसर्ग संरक्षण संस्था, नागपूर, (४) लोकसमन्वय प्रतिष्ठान, नंदुरबार यांना एकूण रु. १,५८,१३,५६७ (रुपये एक कोटी अठ्ठावण्ण लाख तेरा हजार पाचशे सदुसष्ट फक्त) अशी एकूण रु. २,९१,५९,३६१ (रुपये दोन कोटी एक्याण्णव लाख एकोणसाठ हजार तीनशे एकसष्ट फक्त) इतक्या खर्चास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

३. सदर योजनेंतर्गत स्वयंसेवी संस्थेच्या जबाबदारीमध्ये प्रामुख्याने खालील बाबींचा / कामांचा समावेश असेल:-

- १) सदर योजनेची मुख्य अंमलबजावणी धारक म्हणून “परिशिष्ट -अ व ब ” मध्ये दर्शविलेल्या स्वयंसेवी संस्था त्यांच्याशी संबंधित असलेल्या गावांच्या बाबतीत काम पाहतील व शासनासोबत समन्वय साधतील.
- २) सदर योजनेंतर्गत सामूहिक वन हक्क व्यवस्थापन समितीचे [वनहक्क कायदा नियम ४ (१) (ड)] गठन करणे, सदर समितीच्या सदस्यांना प्रशिक्षण, कार्यशाळा आयोजन (क्षमतावृद्धी), समितीच्या सदस्यांना माहितीदर्शक सहल (Exposure visit), मंजूर सामूहिक वनहक्क जमीनीचे सर्वेक्षण; भूमापन करून अभिलेख तयार करणे, संवर्धन व व्यवस्थापन आराखडयाविषयी ग्रामसभेमध्ये चर्चा घडवून ग्रामसभांमार्फत आराखड्यामध्ये समाविष्ट करावयाचे कामे ठरविणे, त्याविषयी कार्यवाहीची पध्दत ठरविणे आणि संवर्धन व व्यवस्थापन आराखडा तयार करून ग्रामसभेपुढे मांडणे, इतर विभागांच्या सुचना विचारात घेणे व त्याबाबत ग्रामसभेत झालेल्या चर्चेच्या अनुषंगाने फेरबदल व एकत्रिकरणासह सामूहिक वनहक्क संवर्धन व व्यवस्थापन आराखडयात समाविष्ट करून आराखडयास अंतिमतः ग्रामसभेची मंजूरी घेणे इ. बाबींचा प्रामुख्याने समावेश राहील.
- ३) अनुसूचित जमाती, इतर पारंपारिक वन निवासी (वन हक्काची मान्यता) अधिनियम, २००६ व नियम २००८ आणि सुधारित नियम २०१२ मधील तरतूदीनुसार तसेच शासनासमवेत केलेल्या योजनेच्या करारनाम्यातील अटी व शर्तीनुसार सदर योजनेची अंमलबजावणी करण्याची जबाबदारी संबंधित स्वयंसेवी संस्थांवर राहील.
- ४) ज्या स्वयंसेवी संस्थांच्या सहकार्याने सामूहिक वनहक्क संवर्धन व व्यवस्थापन आराखडे तयार करण्याबाबत ग्रामसभांनी ठरावाद्वारे ईच्छुकता दर्शविलेली आहे, अशा ग्रामसभांना उपलब्ध करून दिलेल्या निधीच्या खर्चाचे उपयोगिता प्रमाणपत्र संबंधित स्वयंसेवी संस्थांनी ग्रामसभेकडून प्राप्त करून आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक यांचेकडे सादर करावे.

- ५) या योजनेच्या अंमलबजावणीविषयी संपूर्ण अभिलेख जतन करण्याची व शासनामार्फत वेळोवेळी मागणी केल्यानुसार माहिती सादर करण्याची तसेच राज्यस्तरीय सुकाणू समितीस सदर योजनेचा त्रैमासिक प्रगती अहवाल सादर करण्याची जबाबदारी स्वयंसेवी संस्थांवर राहिल.
४. प्रस्तुत योजनेच्या अंमलबजावणीकरीता “परिशिष्ट-अ” मध्ये दर्शविलेल्या गावांतील ग्रामसभा आणि त्या गावाशी संबंधित असलेली स्वयंसेवी संस्था तसेच शासनाच्या वतीने आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक यांच्यामध्ये करारनामा करण्यात यावा. “परिशिष्ट-ब” मधील गावांशी संबंधित असलेली स्वयंसेवी संस्था आणि शासनाच्या वतीने आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक यांच्यामध्ये करारनामा करण्यात यावा.
५. सदर योजनेच्या अंमलबजावणीवर आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक यांचे नियंत्रण राहिल. आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक यांनी स्वयंसेवी संस्थामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या योजनांचा दर तीन महिन्यांनी आढावा घेऊन प्रगतीबाबत राज्य शासनास अवगत करावे.
६. प्रस्तुत योजनेचा कालावधी अठरा महिन्यांचा असेल. या योजनेंतर्गत निधीचे वितरण सांमजस्य करारानुसार कामाच्या प्रगतीनुसार टप्प्याटप्प्याने संबंधित स्वयंसेवी संस्थेस करण्यात येईल.
७. आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक यांनी प्रस्तुत शासन निर्णयासोबतच्या परिशिष्ट- अ मध्ये दर्शविलेल्या अ.क्र. १ व ४, ३४ व ३९ तसेच ७४ व ७५ येथील एकूण ६ गावांच्या ग्रामसभांना तसेच परिशिष्ट-ब मध्ये दर्शविलेल्या अ.क्र. १ ते १८ व २२ ते ३१, अ.क्र.३३ व ३४, अ.क्र. ४५ व ४६, अ.क्र. ५० व ५१, अ.क्र.५५ ते ५९, अ.क्र. ६३ व ६४ तसेच अ.क्र. ७० ते ७३ व अ.क्र. ७७ येथील एकूण ४६ गावांचे संवर्धन व व्यवस्थापन आराखडे तयार करण्यासाठी संबंधित स्वयंसेवी संस्थांना निधी वितरीत करावा. उर्वरीत गावांच्या बाबतीत उक्त स्वयंसेवी संस्थांनी त्यांच्याशी संबंधित असलेल्या गावांच्या ग्रामसभांचे ठराव आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक यांना सादर करावेत. प्रस्तुत ग्रामसभांचे ठराव प्राप्त झाल्यानंतरच आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक यांनी संबंधित ग्रामसभा / स्वयंसेवी संस्था यांना निधी वितरीत करावा.
८. प्रस्तुत योजनेवरील खर्च विशेष केंद्रिय सहाय्य योजनेंतर्गत केंद्र शासनाकडून संदर्भ क्र. ७ अन्वये प्राप्त झालेल्या अनुदानातून भागविण्यात यावा.
९. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१८०२१७१५४२२७२९२४ क्रमांक असा आहे. हा निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(पांडुरंग म. राऊत)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा.मंत्री, आदिवासी विकास यांचे खाजगी सचिव
- २) मा. राज्यमंत्री, आदिवासी विकास यांचे खाजगी सचिव
- ३) मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) प्रधान सचिव (महसूल), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) सचिव, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ६) प्रधान सचिव (कृषी व पदुम), मंत्रालय, मुंबई
- ७) सचिव (वने), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ८) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) १/२, महाराष्ट्र मुंबई/नागपूर.
- ९) महालेखापाल (लेखा परिक्षा), १/२, महाराष्ट्र मुंबई/नागपूर
- १०) आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक

- ११) अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, ठाणे, नाशिक, नागपूर, अमरावती
- १२) जिल्हाधिकारी, पालघर, ठाणे, नंदुरबार, जळगांव, गोंदीया, यवतमाळ, चंद्रपूर, गडचिरोली
- १३) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हापरिषद, पालघर, ठाणे, नंदुरबार, जळगांव, गोंदीया, यवतमाळ, चंद्रपूर, गडचिरोली
- १४) सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प.
- १५) डॉ. माधव गाडगीळ, वन व जैव विविधता व्यवस्थापन अभ्यास केंद्र, ए-१८, स्प्रिंगफ्लॉवर्स, पंचवटी, पाषाण, पुणे
- १६) श्री. ब्रायन लोबो, सृजन संस्था, एम.व्ही. सुपरमार्केट, कचेरी रोड, पालघर
- १७) श्री. मोहन हिराबाई हिरालाल, वृक्षमित्र गडचिरोली-चंद्रपूर, शेंडे प्लॉट, रामनगर, चंद्रपूर, जि. चंद्रपूर
- १८) डॉ. सतीश गोगुलवार, आम्ही आमच्या आरोग्यासाठी, मु.पो.ता.कुरखेडा, गडचिरोली
- १९) श्री. दिलीप गोडे, विदर्भ निसर्ग संरक्षण संस्था, बी-४०१, गोंडवाना ध्रुव अपार्टमेंट, के. टी. नगर, नागपूर
- २०) श्रीम. इंदवी तुळपुळे, वन निकेतन, मु. पो. ताल, ता. मुरबाड, जि. ठाणे.
- २१) श्री.केशव गुरनुले, सृष्टी संस्था, येरंडी, पो.गोटणगाव, ता. कुरखेडा गडचिरोली
- २२) श्री. विजय देढे, पर्यावरण मित्र विरुर स्टेशन, ता. राजूरा, जि.चंद्रपूर
- २३) श्रीम. प्रतिभा शिंदे, लोकसमन्वय प्रतिष्ठान, "बिरसा भवन" प्लॉट नं. ४४, विक्रम नगर, तळोदा, जि. नंदुरबार
- २४) श्रीमती पूर्णिमा उपाध्याय, खोज, यशवंत भवन, मु.पो.गौरखेडा (कुंभी), ता. अचलपूर, जि. अमरावती.
- २५) श्री. अरुण शिवकर, साकव पेण प्रकल्प, मु. देवळी, पो. खारपाले, ता.पेण, जि. रायगड
- २६) श्री. दत्ता पाटील, युवा ग्रामीण, गोंदीया
- २७) श्री. किशोर मोघे, ग्रामीण समस्या मुक्ती ट्रस्ट, यवतमाळ
- २८) श्री. रुपचंद दखने, ग्रामीण आरोग्य, कुरखेडा, गडचिरोली
- २९) संबंधित ग्रामसभा/ ग्रामपंचायती
- ३०) कक्ष अधिकारी (का.१९) आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ३१) सर्व उप सचिव/अवर सचिव/कार्या.अधिकारी, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई- ३२.
- ३२) निवडनस्ती(का.१४) आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग क्र. वहका-२०१८/प्र.क्र. १३./का-१४, दि. १७ फेब्रुवारी, २०१८ सोबतचे

"परिशिष्ट-अ"

अनुसूचित जमाती, इतर पारंपारिक वन निवासी (वन हक्काची मान्यता) अधिनियम, २००६ व नियम २००८ आणि सुधारित नियम २०१२ अंतर्गत मंजूर झालेल्या खालील गावांमध्ये सामूहिक वनहक्कांचे (१) वृक्षमित्र, गडचिरोली-चंद्रपूर (२) सृष्टी संस्था, येरंडी, गडचिरोली (३) आम्ही आमच्या आरोग्यासाठी, गडचिरोली (४) पर्यावरण मित्र विरुर स्टेशन, चंद्रपूर या स्वयंसेवी संस्थेच्या सहायाने सामूहिक वनहक्क संवर्धन व व्यवस्थापन आराखडे तयार करण्यासाठी संबंधित ग्रामसभांना निधी उपलब्ध करून द्यावयाचा आहे, अशा गडचिरोली व चंद्रपूर जिल्ह्यातील ७५ गावांची नावे:-

अ. क्र.	स्वयंसेवी संस्थेचे नांव	गावाचे नांव	तालुका	जिल्हा	सामूहिक वनहक्काचे क्षेत्र(हे.)
१	२	३	४	५	६
१	आम्ही आमच्या आरोग्यासाठी, कुरखेडा, जि. गडचिरोली (एकूण ९ गावे)	साल्हे	कोरची	गडचिरोली	११०.१६
२		काळे	कोरची	गडचिरोली	४७६.२३
३		झेंडेपार	कोरची	गडचिरोली	९९.३१
४		भर्रीटोला	कोरची	गडचिरोली	२८८.०८
५		टेमली	कोरची	गडचिरोली	८५४.७१
६		नेहारपायली	कुरखेडा	गडचिरोली	११५.०३
७		चिचेवाडा	कुरखेडा	गडचिरोली	३६३.६९
८		बोडेणा	कोरची	गडचिरोली	४९३.७३
९		नांदळी	कोरची	गडचिरोली	५१२.७३
१०	सृष्टी संस्था, येरंडी, गडचिरोली(एकूण २४ गावे)	डोंगरमेंढा	देसाईगंज	गडचिरोली	९१२.०५
११		चिपरी	कुरखेडा	गडचिरोली	४९६.७७
१२		दल्ली	कुरखेडा	गडचिरोली	४३९.४४
१३		आंधळी	कुरखेडा	गडचिरोली	४३६.४५
१४		भिमनपायली	देसाईगंज	गडचिरोली	१९७३.०८
१५		खोब्रामेंढा	कुरखेडा	गडचिरोली	८०४.६६
१६		सोनपूर	कुरखेडा	गडचिरोली	३७४.२७
१७		येरंडी	कुरखेडा	गडचिरोली	६४९.५९
१८		सावरगाव	कुरखेडा	गडचिरोली	९३६.७२
१९		बोरटोला	कुरखेडा	गडचिरोली	५५०.४०
२०		शंकरपूर	देसाईगंज	गडचिरोली	५९८.९२
२१		कसारी	देसाईगंज	गडचिरोली	११४८.२९
२२		बोडधा	देसाईगंज	गडचिरोली	३९०.५२
२३		ढोलडोंगरी	कुरखेडा	गडचिरोली	१०२.७३
२४		पडयालजोब	कोरची	गडचिरोली	३६८१.६२
२५		मयालघाट	कोरची	गडचिरोली	१०६७.६८
२६		मुरकुटी	कोरची	गडचिरोली	११८८.२८
२७		लक्ष्मीपूर	कोरची	गडचिरोली	६६१.६५
२८		चर्विदड	कोरची	गडचिरोली	४३४.१९
२९		लेकुरबोडी	कोरची	गडचिरोली	१६५६.१४
३०		झंकारगोंदी	कोरची	गडचिरोली	६६८.२५
३१		आंबेझरी	कुरखेडा	गडचिरोली	३८९.२२
३२		डोंगरगाव	कुरखेडा	गडचिरोली	२६५.०४
३३		कसारी	कुरखेडा	गडचिरोली	२१९.१६

३४	वृक्षमित्र, गडचिरोली-चंद्रपूर (एकूण ३९ गावे)	कन्हाळगांव	गडचिरोली	गडचिरोली	८४९.८६
३५		ताडगुडा	गडचिरोली	गडचिरोली	१६०.४१
३६		जडेगाव	गडचिरोली	गडचिरोली	९६८.११
३७		गुजनगूडा	गडचिरोली	गडचिरोली	१०१२.९२
३८		काडशी	गडचिरोली	गडचिरोली	१४६८.९४
३९		बिटानटोला	गडचिरोली	गडचिरोली	१६२.१४
४०		कोसमघाट	गडचिरोली	गडचिरोली	९०३.९३
४१		सावेला	गडचिरोली	गडचिरोली	५२३.७९
४२		येरंडी	धानोरा	गडचिरोली	३९७.४१
४३		मरकेगांव	धानोरा	गडचिरोली	१४३८.४५
४४		पवनी	धानोरा	गडचिरोली	२५५.१०
४५		परसवाडी	धानोरा	गडचिरोली	२९६.६६
४६		मारदा	गडचिरोली	गडचिरोली	९२२.२६
४७		भुरानटोला	धानोरा	गडचिरोली	३२८.६८
४८		हेटी	धानोरा	गडचिरोली	९८.१७
४९		सोडे	धानोरा	गडचिरोली	२५३.९०
५०		भुसूमकोडा	धानोरा	गडचिरोली	१४२.८९
५१		राजोली	धानोरा	गडचिरोली	३१०.००
५२		नवरगांव	धानोरा	गडचिरोली	१०३१.७१
५३		सिनसूर	धानोरा	गडचिरोली	१८५४.३१
५४		निमनवाडा	धानोरा	गडचिरोली	१२५.३१
५५		बोरी	धानोरा	गडचिरोली	१६८.९१
५६		चव्हेला	धानोरा	गडचिरोली	५२९.६१
५७		तुकुम	धानोरा	गडचिरोली	५३९.९४
५८		कन्हारटोला	धानोरा	गडचिरोली	४५.७५
५९		रानवाही	धानोरा	गडचिरोली	७२.२३
६०		माळंदा	धानोरा	गडचिरोली	१४३.१८
६१		कांदाळी	धानोरा	गडचिरोली	१४२.०७
६२		मेंढा (लेखा)	धानोरा	गडचिरोली	१८०३.४०
६३		खरकाडी	धानोरा	गडचिरोली	१३६.१७
६४		मिचगाव (बु)	धानोरा	गडचिरोली	३०९.४१
६५		धानोरा	धानोरा	गडचिरोली	१०३७.१०
६६		जाभळी	धानोरा	गडचिरोली	७५४.००
६७		गुजनवाडी	धानोरा	गडचिरोली	२५१.५०
६८		दुधमाळा	धानोरा	गडचिरोली	६५८.५२
६९		मिचगाव (खु)	धानोरा	गडचिरोली	२४६.४४
७०		येरकड	धानोरा	गडचिरोली	६७८.७४
७१		जागंदा	धानोरा	गडचिरोली	१६२६.४३
७२		वाघभुमि	धानोरा	गडचिरोली	८२.६२
७३	पर्यावरण मित्र, विरूर (स्टे.)	पाचगांव	गोंडपिंपरी	चंद्रपूर	१००६.००
७४	ता. राजुरा (चंद्रपूर) (एकूण ३ गावे)	कोडेगांव (मा.)	भद्रावती	चंद्रपूर	१४८.६७
७५		सितारामपेठ	भद्रावती	चंद्रपूर	६५०.१६

(पांडुरंग म. राऊत)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग क्र. वहका-२०१८/प्र.क्र. १३/का-१४, दि. १७ फेब्रुवारी, २०१८ सोबतचे
"परिशिष्ट-ब"

अनुसूचित जमाती, इतर पारंपारिक वन निवासी (वन हक्काची मान्यता) अधिनियम, २००६ व नियम २००८ आणि सुधारित नियम २०१२ अंतर्गत मंजूर झालेल्या खालील गावांमध्ये सामूहिक वनहक्कांचे ((१) सृजन संस्था, पालघर, (२) वन निकेतन, ता. मुरबाड (३) विदर्भ निसर्ग संरक्षण संस्था, नागपूर, (४) लोकसमन्वय प्रतिष्ठान, नंदुरबार या स्वयंसेवी संस्थेच्या सहायाने सामूहिक वनहक्क संवर्धन व व्यवस्थापन आराखडे तयार करण्यासाठी स्वयंसेवी संस्थांना निधी उपलब्ध करून द्यावयाचा आहे, अशा पालघर, ठाणे, गडचिरोली, गोंदीया, यवतमाळ, नंदुरबार व जळगांव जिल्ह्यातील ८९ गावांची नावे:-

अ.क्र.	स्वयंसेवी संस्थेचे नांव	गावाचे नांव	तालुका	जिल्हा	सामूहिक वनहक्काचे क्षेत्र(हे.)
१	२	३	४	५	६
१	(एकूण ३२ गावे)	शेणसरी	डहाणू	पालघर	९७३.३२
२		शिसणे-पांढरतारा	डहाणू	पालघर	१३७.४२
३		रानशेत	डहाणू	पालघर	१७८.४०
४		नागझरी- डोंगरीपाडा	डहाणू	पालघर	१७२.५२
५		खानिव	डहाणू	पालघर	२६१.३६
६		आंबेसरी(बारीपाडा)	डहाणू	पालघर	२२४.८१
७		गांगणगाव (जितगाव)	डहाणू	पालघर	२२९.९२
८		दाभोण	डहाणू	पालघर	२७४.८१
९		धानिवरी	डहाणू	पालघर	४६७.९१
१०		चारोटी	डहाणू	पालघर	६७.०५
११		वेती	डहाणू	पालघर	२२६.३४
१२		मुरबाड	डहाणू	पालघर	४८५.५६
१३		चळणी	डहाणू	पालघर	१०११.७२
१४		किन्हवली	डहाणू	पालघर	२३८.००
१५		करंजविरा	डहाणू	पालघर	१८२.००
१६		सायवन	डहाणू	पालघर	३८२.१९
१७		चांदवड	डहाणू	पालघर	२४८.०८
१८		बेंडगाव	डहाणू	पालघर	९१.०३
१९		बांधघर	डहाणू	पालघर	१६८.९१
२०		रामपूर	डहाणू	पालघर	२२६.०५
२१		निकणे	डहाणू	पालघर	१३२.७०
२२		नागझरी (नंबरपाडा)	डहाणू	पालघर	१४२.०८
२३		आंबेझरी खडकीपाडा)	डहाणू	पालघर	३२३.२७
२४		वणई तांबडपाडा/ धाणनपाडा	डहाणू	पालघर	२२४.५१
२५		गोरवाडी	डहाणू	पालघर	४३०.३४
२६		साखरा	डहाणू	पालघर	२६९.७४
२७		आस्टा	डहाणू	पालघर	६०९.००
२८		दापचरी	डहाणू	पालघर	३५.५४
२९		सुखडआंबा(शिरसोनपाडा)	डहाणू	पालघर	५१९.०६
३०		वाघाडी(बसवतपाडा, दांडेकरपाडा, भोईरपाडा, वांगणपाडा)	डहाणू	पालघर	८८.४३
३१		रायपूर	डहाणू	पालघर	६८.५२
३२		हळदपाडा	डहाणू	पालघर	२२०.००

३३	वन निकेतन, मुरबाड, जि. ठाणे (एकूण १२ गावे)	केव्हारवाडी	मुरबाड	ठाणे	७२.००
३४		मोहवाडी (वैशाखरे)	मुरबाड	ठाणे	२८.००
३५		खपाचीवाडी	मुरबाड	ठाणे	३७.००
३६		जांभूळवाड-कातकरी	शहापूर	ठाणे	३०.००
३७		खराडा-कातकरी	शहापूर	ठाणे	२४.००
३८		बावघर-कातकरी	शहापूर	ठाणे	२५.००
३९		देवाळवाडी	शहापूर	ठाणे	१५.००
४०		रानविहीर	शहापूर	ठाणे	२०.००
४१		बोरीचीवाडी	शहापूर	ठाणे	२०.२३
४२		रोडवहाळ	शहापूर	ठाणे	५०.००
४३		हिंगळूर	शहापूर	ठाणे	५०.००
४४		गांडुळवाड	शहापूर	ठाणे	५०.००
४५	लोकसमन्वय प्रतिष्ठान, तळोदा, नंदुरबार (एकूण २५ गावे)	ठाणेपाडा	नंदुरबार	नंदुरबार	१५७६.४५
४६		सुतारे	नंदुरबार	नंदुरबार	५०३.२४
४७		अंबापुर	नंदुरबार	नंदुरबार	३४०२.४
४८		वाघारे	नंदुरबार	नंदुरबार	२६७.३१
४९		आजेपुर	नंदुरबार	नंदुरबार	४१५.७
५०		तोरणमाळ	धडगाव	नंदुरबार	८४४.०३
५१		कुंभरी	धडगाव	नंदुरबार	४७५.२७
५२		लेगापाणी	धडगाव	नंदुरबार	२१९४.३१
५३		बिजारी	धडगाव	नंदुरबार	४५१
५४		निगडी	धडगाव	नंदुरबार	४५१
५५		सरी	अक्कलकुवा	नंदुरबार	५७६.६५
५६		दहेल	अक्कलकुवा	नंदुरबार	१०४१.१६
५७		वाळंबा	अक्कलकुवा	नंदुरबार	१४५
५८		रोजकुंड	अक्कलकुवा	नंदुरबार	२०५
५९		भराडीपादर	अक्कलकुवा	नंदुरबार	२८२.३
६०		इच्छागवण	तळोदा	नंदुरबार	२६७.४१
६१		वाल्हेरी	तळोदा	नंदुरबार	२६५.८९
६२		पिंपरपाडा	तळोदा	नंदुरबार	२४४.७५
६३		अमोनी	तळोदा	नंदुरबार	२१५.३८
६४		गोरामाळ	तळोदा	नंदुरबार	२००.७१
६५		कर्जाना	रावेर	जळगाव	४२१३
६६		निमडया	रावेर	जळगाव	३५२
६७		गारखेडा	रावेर	जळगाव	४६८
६८		पाल	रावेर	जळगाव	५४५
६९		अंधारमाळी	रावेर	जळगाव	५२५.१५
७०	विदर्भ निसर्ग संरक्षण संस्था, नागपूर (एकूण ७ गावे)	देशपूर	आरमोरी	गडचिरोली	८२.२४
७१		कुरंझा	आरमोरी	गडचिरोली	२८.८३
७२		थोटेबोडी	आरमोरी	गडचिरोली	६६.८७
७३		कोटजांभोरा	देवरी	गोंदीया	९८.०१
७४		टेमनी	सडक अर्जुनी	गोंदीया	४१.८३
७५		घटेगाव	सडक अर्जुनी	गोंदीया	८६५.२९
७६		कोलारगांव	सडक अर्जुनी	गोंदीया	४४०.५९

७७	ग्राम आरोग्य, कुरखेडा,	जांभळी	कुरखेडा	गडचिरोली	१२५.९०
७८	युवा ग्रामीण, गोंदीया	बिरी	सडक अर्जुनी	गोंदीया	४२७.४०
७९	ग्रामीण समस्या मुक्ती ट्रस्ट, यवतमाळ	अंबेझरी (बु.)	झरी झामणी	यवतमाळ	३०८.०३
८०		पाचपोहर	झरी झामणी	यवतमाळ	१११३.८७
८१		अंबेझरी (खु)	झरी झामणी	यवतमाळ	५६५.११
८२		मांडवा	झरी झामणी	यवतमाळ	१८५.८४
८३		मजरा	झरी झामणी	यवतमाळ	७९१.४२
८४		पांढरवाणी	झरी झामणी	यवतमाळ	३०४.५५
८५		खेडकवाई	मारेगांव	यवतमाळ	११७.५२
८६		गोदनी	मारेगांव	यवतमाळ	१३५
८७		रायपूर	मारेगांव	यवतमाळ	१५९.८६
८८		दापोरा	मारेगांव	यवतमाळ	२५०
८९		पालगांव बोटीनी	मारेगांव	यवतमाळ	२००

(पांडुरंग म. राऊत)
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग क्र. वहका-२०१८/प्र.क्र. १३./का-१४, दि. १७ फेब्रुवारी, २०१८ सोबतचे

"परिशिष्ट-क"

अनुसूचित जमाती, इतर पारंपारिक वन निवासी (वन हक्काची मान्यता) अधिनियम, २००६ व नियम २००८ आणि सुधारित नियम २०१२ अंतर्गत मंजूर झालेल्या खालील गावांमध्ये सामूहिक वनहक्कांचे स्वयंसेवी संस्थेच्या सहायाने सामूहिक वनहक्क संवर्धन व व्यवस्थापन आराखडे तयार करण्यासाठी संबंधित ग्रामसभांना निधी उपलब्ध करून देण्यासंदर्भातील अंदाजपत्रक :-

अ.क्र	बाब	दर	एकूण रक्कमरूपये			
			आम्ही आमच्या आरोग्यासाठी कुरखेडा यांच्या ९ गावांसाठी	सृष्टी संस्था, येरंडी यांच्या २४ गावांसाठी	वृक्षमित्र, चंद्रपूर- गडचिरोली संस्थेच्या ३९ गावांसाठी	पर्यावरण मित्र, विरूर यांच्या संस्थेच्या ३ गावांसाठी
अ- सामूहिक संघटन व क्षमता बांधणी						
१	सामूहिक वनहक्क व्यवस्थापन समिती सदस्यांचे प्रशिक्षण व क्षमता वृद्धी	३०,०००	२,७०,०००	७,२०,०००	११,७०,०००	९०,०००
२	माहिती दर्शक भेट (Exposure Visit) (साधारणतः गावनिहाय ३ सदस्य व १० गावांमागे १ समन्वयक)	१,५००	४२,००० (१५००x २८)	१,१२,५०० (१५००x ७५)	१,८१,५०० (१५००x १२१)	१५,००० (१५००x १०)
	एकूण (अ)		३,१२,०००	८,३२,५००	१३,५१,५००	१,०५,०००
ब- व्यवस्थापन आराखडे तयार करणे						
१	नकाशे, साहित्य खरेदी	३,५००	३१,५००	८४,०००	१,३६,५००	१०,५००
२	गावकरी व संबंधित क्षेत्रीय अधिकारी जन जागृती (sensitization)	८,५००	७६,५००	२,०४,०००	३,३१,५००	२५,५००
३	वन जमिन सर्वेक्षण व स्टॉक मॅपिंग	२५,०००	२,२५,०००	६,००,०००	९,७५,०००	७५,०००
४	सामाजिक - आर्थिक सर्वेक्षण	१०,०००	९०,०००	२,४०,०००	३,९०,०००	३०,०००
५	माहिती संगणकीकरण	१०,०००	९०,०००	२,४०,०००	३,९०,०००	३०,०००
६	जीपीएस खरेदी (५ गावांमध्ये १)	८,०००	१६,००० (८०००x २)	४०,००० (८०००x ५)	६४,००० (८०००x ८)	८,००० (८०००x १)
७	व्यवस्थापन आराखडे करीता तांत्रिक सहाय्य	३०,०००	२,७०,०००	७,२०,०००	११,७०,०००	९०,०००
८	व्यवस्थापन आराखडे छपाई	५,०००	४५,०००	१,२०,०००	१,९५,०००	१५,०००
	एकूण (ब)		८,४४,०००	२२,४८,०००	३६,५२,०००	२,८४,०००
क- कार्यालयीन व प्रशासकीय खर्च						
१	प्रकल्प कर्मचारी नियुक्ती, प्रशिक्षण, प्रवास, बैठक, दुरध्वनी, स्टेशनरी, ऑडिट इ. अनुषंगीक खर्च,		३,६९,९२०	९,८५,७६०	१६,०१,१२०	१,२४,४८०
	एकूण प्रकल्प खर्च (अ+ब+क)		१५,२५,९२०	४०,६६,२६०	६६,०४,६२०	५,१३,४८०
	ड- व्यवस्थापन मुल्य (प्रकल्प खर्चाच्या ५ %		७६,२९६	२,०३,३१३	३,३०,२३१	२५,६७४
	एकूण खर्च (अ+ब+क+ड)		१६,०२,२१६	४२,६९,५७३	६९,३४,८५१	५,३९,१५४

(पांडुरंग म. राऊत)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग क्र. वहका-२०१८/प्र.क्र. १३/का-१४, दि. १७ फेब्रुवारी, २०१८ सोबतचे

"परिशिष्ट-ड"

अनुसूचित जमाती, इतर पारंपारिक वन निवासी (वन हक्काची मान्यता) अधिनियम, २००६ व नियम २००८ आणि सुधारित नियम २०१२ अंतर्गत मंजूर झालेल्या खालील गावांमध्ये सामूहिक वनहक्कांचे स्वयंसेवी संस्थेच्या सहायाने सामूहिक वनहक्क संवर्धन व व्यवस्थापन आराखडे तयार करण्यासाठी संबंधित स्वयंसेवी संस्थेला निधी उपलब्ध करून देण्यासंदर्भातील अंदाजपत्रक :-

अ.क्र	बाब	दर	एकूण रक्कमरूपये			
			सृजन संस्था पालघरयांच्या ३२गावांसाठी	वन निकेतन, मुरबाड यांच्या१२ गावांसाठी	लोकसमन्वय प्रतिष्ठान, तळोदा यांच्या संस्थेच्या२५ गावांसाठी	विदर्भ निसर्ग संरक्षण संस्था, नागपूर यांच्या संस्थेच्या२० गावांसाठी
अ- सामूहिक संघटन व क्षमता बांधणी						
१	सामूहिक वनहक्क व्यवस्थापन समिती सदस्यांचे प्रशिक्षण व क्षमता वृद्धी	३०,०००	९,६०,०००	३,६०,०००	७,५०,०००	६,००,०००
२	माहिती दर्शक भेट (Exposure Visit) (साधारणतः गावनिहाय ३ सदस्य व १० गावांमागे १ समन्वयक)	१,५००	१,५०,००० (१५००x १००)	५५,५०० (१५००x ३७)	१,१७,००० (१५००x ७८)	९३,००० (१५००x ६२)
	एकूण (अ)		११,१०,०००	४,१५,५००	८,६७,०००	६,९३,०००
ब- व्यवस्थापन आराखडे तयार करणे						
१	नकाशे, साहित्य खरेदी	३,५००	१,१२,०००	४२,०००	८७,५००	७०,०००
२	गावकरी व संबंधित क्षेत्रीय अधिकारी जन जागृती (sensitization)	८,५००	२,७२,०००	१,०२,०००	२,१२,५००	१,७०,०००
३	वन जमिन सर्वेक्षण व स्टॉक मॅपिंग	२५,०००	८,००,०००	३,००,०००	६,२५,०००	५,००,०००
४	सामाजिक - आर्थिक सर्वेक्षण	१०,०००	३,२०,०००	१,२०,०००	२,५०,०००	२,००,०००
५	माहिती संगणकीकरण	१०,०००	३,२०,०००	१,२०,०००	२,५०,०००	२,००,०००
६	जीपीएस खरेदी (५ गावांमध्ये १)	८,०००	४८,००० (८०००x ६)	१६,००० (८०००x २)	४०,००० (८०००x ५)	३२,००० (८०००x ४)
७	व्यवस्थापन आराखडे करीता तांत्रिक सहाय्य	३०,०००	९,६०,०००	३,६०,०००	७,५०,०००	६,००,०००
८	व्यवस्थापन आराखडे छपाई	५,०००	१,६०,०००	६०,०००	१,२५,०००	१,००,०००
	एकूण (ब)		२९,९२,०००	११,२०,०००	२३,४०,०००	१८,७२,०००
क- कार्यालयीन व प्रशासकीय खर्च						
१	प्रकल्प कर्मचारी नियुक्ती, प्रशिक्षण, प्रवास, बैठक, दुरध्वनी, स्टेशनरी, ऑडिट इ. अनुषंगीक खर्च,		१३,१२,६४०	४,९१,३६०	१०,२६,२४०	८,२०,८००
	एकूण प्रकल्प खर्च (अ+ब+क)		५४,१४,६४०	२०,२६,८६०	४२,३३,२४०	३३,८५,८००
	ड- व्यवस्थापन मुल्य (प्रकल्प खर्चाच्या ५ %		२,७०,७३२	१,०१,३४३	२,११,६६२	१,६९,२९०
	एकूण खर्च (अ+ब+क+ड)		५६,८५,३७२	२१,२८,२०३	४४,४४,९०२	३५,५५,०९०

(पांडुरंग म. राऊत)
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन